

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Dünyada bilinen ilk yazılı kanunları yapan Sümer kralı Urukagina Sümer kent devletlerinden Lagaş'ın hükümdarıdır.

CEVAP: D

2. Hunlar batıya Balamir liderliğinde göç etmişlerdir.

CEVAP: B

3. Tonyukuk Göktürk hükümdarı Bilge Kağan'ın tahta geçmesinde etkin rol oynamıştır.

CEVAP: D

4. İstanbul Emevilerde Muaviye ve Halife Süleyman, Abbasilerde de Halife Harun Reşid tarafından Müslüman Araplarca kuşatılmıştır.

CEVAP: B

5. Karahanlılar yukarıda verilenlerden ikili devlet teşkilatını uygulamaları ilk Türk-İslam devletlerinden farklılık arzeder.

CEVAP: A

6. Anadolu Selçuklularında ilk sigortacılık faaliyetleri I. İzzeddin Keykavus zamanında başlamıştır.

CEVAP: C

7. Verilen bilgilerin hepsi Fatih Sultan Mehmet devrinde gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

8. Levni Osmanlı minyatürcülerindedir.

CEVAP: C

9. Cezayir, Tunus, batı ve orta Sudan, Madagaskar, Fas ve Çin Hindi'ni sömürgeleştiren devlet Fransa'dır.

CEVAP: B

10. Islahat Fermanı ile herkes kanun önünde eşit sayılmış ve din ve mezhep özgürlüğü tanınmıştır. Azınlıklara, okul açabilme, özel şirket ve banka kurabilme, İl Genel Meclislerine üye olabilme hakkı verilmiştir.

Ancak kur'a usulü askerlik azınlıklar için özel bir uygulama olmayıp onlara bedelli askerlik uygulaması getirilmiştir.

CEVAP: A

11. 21 Nisan 1919 günü İngiliz Amiral Calthorpe İstanbul hükümetine verdiği nota ile Samsun, Vezirköprü, Merzifon ve çevresinde çıkan karışıklıkların sona erdirilmesini istemiştir. İngilizler buradaki karışıklığın giderilmemesi durumunda Mondros'un 7. ve 24. maddeleri gereğince buraları işgal edilebileceklerini bildirmişlerdir. Ortaya çıkan bu yeni durum, Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçmesi için bir fırsat oluşturmuştur.

CEVAP: C

12. Ankara'da yeni meclisin niteliği üzerinde çalışmalar yapılırken İstanbul hükümeti de boş durmuyordu. 1 Mayıs 1920'de Nemrut Mustafa Paşa'nın başkanı olduğu "Birinci İdare-i Örfiye Divanı Harbi" (Birinci Sıkı Yönetim Mahkemesi), Mustafa Kemal Paşa, Kara Vasıf Bey, Ali Fuat Paşa, Alfred Rüstem Bey, Dr. Adnan Bey ve Halide Edip Hanım'ı gıyaben ölüme mahkûm etti.

CEVAP: B

13. Türk Medeni Kanunu ile yeni ve modern bir aile düzeni kurulmuştur. Ancak bu kanunda azınlıklara yönelik ayrıcalıklı bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: E

14. Şanghay İşbirliği Örgütü'nün gözlemci devletleri, Hindistan, İran, Moğolistan ve Pakistan'dır.

CEVAP: A

15. Türk kelimesinin anlamları arasında göçebe anlamı bulunmaz. Nitekim Orhun kitabelerinde güç kuvvet olarak Çin kaynaklarında miğfer olarak Ziya Gökalp'e göre kanun sahibi olarak ve Kaşgarlı Mahmud'a göre olgunluk çağı olarak kullanılmıştır.

CEVAP: E

ÖABT - Sosyal Bilgiler

16. Eğitimde ilk defa bursluluk sistemi Karahanlılar tarafından uygulanmıştır. Aynı zamanda bu yenilik fırsat eşitliğinin de kanıtıdır.

CEVAP: A

17. Fütüvvet teşkilatı Türk İslam tarihinde esnaf örgütlenmesi olan ahilik teşkilatı üzerinde etkili olmuştur.

CEVAP: D

18. El kitab-u muhtasar isimli eseriyle sıfırı Avrupa'ya ve Türk İslam dünyasına tanıtan bilim adamı harezmidir

CEVAP: A

19. Osmanlı devletinde kişilerin askeri sınıfa geçişlerini gösteren belgeye tevki adı verilir. Mühimme toplantı kararları için berat atama işlemleri için adaletname yargı işlemleri için ve kanunname de yürütme işlemleri için kullanılır.

CEVAP: A

20. Osmanlı devletinde nişancı kanunname hazırlar tuğra çeker iç ve dış yazışmaları türüdür ve toprak kayıtlarıyla ilgilenir.

CEVAP: C

21. Almanyada Protestanlık mezhebi Agusburg Antlaşması ile resmen tanınmıştır.

CEVAP: A

22. II. Mahmud tarafından 1127'de Musul, 1128'de Halep atabeyliklerine tayin edildi. 1137'de Haçlıların kontrolü altında bulunan Bar'ın Kalesi'ni ele geçirdi. Ekim 1139'da Şam'ı kuşattı. 1144 yılında Urfa'yı alarak buradaki Haçlı hakimiyetine son verdi. Musul Atabeyi İmameddin Zengi'nin Urfa'da ki Haçlı Kontluğuna son vermesi II. Haçlı seferine sebep olmuştur.

I.Kılıçarslan, Danişmentliler, Kayseri Hakimi Hasan Bey ile Haçlılara karşı ittifak kurmuştur. Buna rağmen Dorleon Savaşı'nı kaybetmişlerdir. Anadolu Selçuklu Devleti İznik'i kaybetmesi nedeniyle başkenti Konya'ya taşımıştır.

Eyyübi Devleti kurucusu Selahattin Eyyübi'nin , Kudüs'ü Haçlılardan Hıttin Savaşıyla almasıyla Latin Krallığına son verilmesi III.Haçlı seferinin nedeni olmuştur.

Deneme Sınavı 5 - Çözümleri

Gazneli Mahmut ise hükümdarlığı sırasında daha çok Hindistan'a seferler düzenleyerek bölgede Müslümanlığın yayılmasını sağlamıştır. Bugünkü Pakistan , Afganistan , Bangladeş devletlerinin ortaya çıkmasını da etkili olmuştur.

CEVAP: C

23. Tarihte Osmanlı donanmasının yakıldığı yerler ;

1571 – İnebahtı Deniz Muharebesi (Lepanto) : 7 Ekim 1571 tarihinde Osmanlı Devleti ile Haçlı donanmaları arasında, Korint Kıstağı'nda, İnebahtı yakınlarında yapılan deniz muharebesidir. II. Selim dönemindeki bu muharebede donanma büyük hasar görmüş ve Osmanlı Devleti'nin denizlerde aldığı ilk büyük çaplı yenilgi olarak da bilinir.

1770 – Çeşme baskını (Çeşme faciası) : 1770 yılının 6 Temmuz gecesi Çeşme Limanındaki Osmanlı donanmasına Rus donanması tarafından gerçekleştirilen baskın, dönemin Osmanlı deniz gücünün tümüyle yok olmasıyla sonuçlanmıştı. Bu büyük yenilgiye rağmen Çeşme Deniz Savaşı, Osmanlı tarihi açısından önemli bir dönüm noktası teşkil eder. Bu savaş nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu denizcilik teknolojisinin geri kaldığını fark etti ve donanmanın modernleştirilmesi için ilk girişimleri başlattı. Deniz Harp Okulu'nun temelleri de bu savaşta alınan ağır yenilginin sonrasında atıldı.

1827 – Navarin Deniz Muharebesi: Osmanlı ve Mısır donanmalarıyla, birlikte hareket eden İngiliz , Fransız ve Rus donanmaları arasında, 20 Ekim 1827 tarihinde geçmiş olan bir deniz muharebesidir. Bu muharebe Osmanlı tarihinde Navarin Olayı, Navarin Baskını veya Navarin Faciası adlarıyla da geçer.

1853 – Sinop Baskını: Kırım Savaşı'nın önemli çarpışmalarından biri olan baskın Rus gemileri limanda Osmanlı gemilerinin karşısına dizilerek Londra Boğazlar Sözleşmesi'nin ihlal edilmesi gerekçesiyle saldırıya geçtiler. Bu baskında Rus donanması, Sinop'ta Osmanlı donanmasına ağır bir darbe indirdi.

CEVAP: D

ÖABT - Sosyal Bilgiler

24. Marshall Planı (Avrupa Telafi Programı), ABD Dışişleri Bakanı George Marshall tarafından 5 Haziran 1947'de Harvard Üniversitesinde yapılan bir konuşmada ortaya konulan ve İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkan Avrupa ekonomilerini tekrar kalkındırmayı amaçlayan ekonomik yardım programıdır.
CEVAP: C
25. Mevsimlerin ve dönencelerin oluşması Dünya'nın eksen eğikliğinin ortaya çıkardığı bir durumdur.
CEVAP: C
26. Soruda verilen kayalardan
Kalsit → 3
Korindon → 9
Topaz → 8
Talk → 1
Ortoklaz → 6 Sertlik derecesine sahiptir.
CEVAP: B
27. 1975 toprak taksonomine göre Çernezyom topraklar Mollisol toprak grubunda yer almaktadır.
CEVAP: B
28. Harita V numara ile gösterilen Kanada'nın batı kıyılarında ılıman okyanusal iklim görülmektedir.
CEVAP: E
29. Antiklinallerin iki tarafındaki senklinalleri birbirine bağlayan yarma vadilere klüz adı verilir.
CEVAP: D
30. Soruda önemli özellikleri verilen bilim insanı Batlamyus'tur.
CEVAP: E

Deneme Sınavı 5 - Çözümleri

31. Kurakçıl bitkiler Kserofitler olarak tanımlanmaktadır.
CEVAP: C
32. I. numaralı yer → İnkalar
III. numaralı yer → Mısırlılar
IV. numaralı yer → Hintliler
V. numaralı yer → Çinliler
tarafından kurulan ilk uygarlıklar iken II numaralı Avustralya için böyle bir durum söz konusu değildir.
CEVAP: B
33. Harita II numaralı Çukurova düz olduğu için çiftliklere daha fazla rastlanır.
CEVAP A
34. Soruda verilen akarsulardan Karasu Fırat'ın kolu şeklinde olacaktır. Diğer eşleştirmeler ise doğrudur.
CEVAP D
35. Haritada önemli çıkarım yerleri verilen yeraltı kaynağı linyittir.
CEVAP A
36. Bakü - Tiflis - Erzurum doğalgaz diğerleri ise petrol taşımacılığında kullanılmaktadır.
CEVAP: A
37. Haritada II ve III numaralı alanlarda step bitki örtüsü yaygın olduğu için koyun yetiştiriciliği daha fazladır.
CEVAP: C
38. Assos antik kenti Çanakkale'de bulunmaktadır. Soruda verilen diğer eşleştirmeler doğrudur.
CEVAP: A

ÖABT - Sosyal Bilgiler

39. Soruda verilen adalar Endonezya'ya aittir.

CEVAP: C

40. Yerkürenin üst katmanları, bir bütün halinde olmayıp, sürekli hareket halinde olan levhalardan oluşuyor. Mantodaki ısı akımlarının neden olduğu bu hareketler sırasında levhalar birbirinden uzaklaşır, birbirlerine çarpar veya birbirlerini sıyırlar.

İki okyanusal levhanın birbirinden ayrılması sonucunda okyanus tabanında birbirinden uzaklaşan levhaların arasından, derinden gelen magma çıkarak burada oluşan boşluğu doldurur ve soğuyarak katılır. Bunun sonucunda; Okyanus ortası sırtları, Volkanizma, Volkanik adalar ve sıcak su kaynakları oluşur.

İki kıtasal levhanın ayrılması sonucunda mantodan gelen magmanın katılarak litosfere dönüşmesine, levhaların büyümesine ve bu alanda litosferin gençleşmesine neden olur. Bunun sonucunda; Çöküntü Hendekleri (Rift), Graben ve yarıklar, Volkanizma, Deprem ve Sıcak su kaynakları oluşur.

CEVAP: B

41. Denizlerdeki oksijen miktarını belirleyen en temel faktör suyun ısı özelliğidir. Sıcak sularda çözünmüş oksijen az olur. Soğuk sularda ise çözünmüş oksijen miktarı fazladır. Bunun sonucu olarak da Karadeniz'de oksijenin fazla olmasına bağlı olarak balık miktarı daha fazladır.

CEVAP: C

42. Türkiye çok uzun yıllardır demiryolu ulaşımı ve taşımacılığı kullanan ülkelerden bir tanesidir. Ancak Türkiye'nin yeryüzü şekillerinden dolayı bazı bölgelerinde demiryolu yapımı oldukça maliyetli olduğu için demiryolu kullanımı mümkün olmamaktadır.

Yukarı Fırat Bölümü, Doğu Anadolu Bölgesi'nin bir bölümüdür. Genel olarak dağlık olmakla beraber, geniş çöküntü ovalarına sahiptir. Tunceli, Erzincan, Elazığ, Malatya ve Bingöl illerini bulundurmaktadır.

Elazığ'a demiryolu ulaşımı vardır.

Deneme Sınavı 5 - Çözümleri

Yukarı Sakarya Bölümü İç Anadolu Bölgesi'ne bağlı bir bölümdür. Ankara ve Eskişehir illerini bulundurmaktadır ve bu illerde demiryolu ulaşımı vardır.

Antalya Bölümü, Akdeniz Bölgesi'nin bölümüdür. Bölümün illeri; Antalya, Isparta, Burdur'dur. Isparta'ya demiryolu ulaşımı vardır.

Ancak Hakkari bölümü yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle demir yolu ulaşımının olmadığı bölümdür.

TCDD DEMİRYOLU ŞEBEKESİ

CEVAP: A

43. Karalar üzerinde çeşitli etkenlerle oluşmuş çukur yerlerin sularla dolmasıyla oluşan denizle doğrudan bağlantısı olmayan durgun su kütlelerine göl denir. Göller büyüklükleri, derinlikleri, sularının özelliği ve çanaklarının oluşum şekli bakımından farklı özelliklere sahiptir.

Tanganika Gölü: Afrika'nın en derin ve en büyük ikinci gölü olarak geçer. Afrika'daki en büyük su miktarına sahiptir.

Baykal Gölü: Rusya'nın güneyinde yer alır ve dünyanın en derin gölü olarak kabul edilir.

Hazar Gölü: Denizlerle bağlantısı olmayan dünyanın bilinen en büyük gölüdür. Büyüklüğü açısından bir denizden farksız olan Hazar Gölü birçok bilim adamına göre Deniz olarak kabul edilir. Hazar Gölü alan bakımından dünyanın en önemli en büyük gölü olarak görülmektedir.

Bu üç gölün de ortak özelliği tektonizmle oluşmalarıdır.

CEVAP: D

ÖABT - Sosyal Bilgiler

44. Soğuk bölgelerdeki iğne yapraklı orman örtüsü altında oluşan topraklar podzol topraklardır. (A)

Eğimli yamaçlarda erozyon, sel ve taşkın sonucu biriktirilen unsurlardan oluşan topraklar alüvyal ve kolüvyal topraklardır. (B)

Yıllık yağışın 250-400 mm arasında olduğu bozkır alanlarında oluşan topraklar kahverengi bozkır topraklarıdır. (C)

Orta kuşakta killi göl tabanlarında oluşan topraklar vertisol topraklardır. (D)

Orta kuşakta kışın yaprağını döken orman örtüsü altında oluşan topraklar ise kahverengi orman topraklarıdır.

CEVAP: E

45. Yer altı suyunun, karbondioksit ile birleşimi sonucu karbonik asit oluşur. Bu karbonik asit kireç taşının yoğun olduğu toprakları zamanla çözerek yer altında mağaralar oluşmasına neden olur, bir müddet sonra mağaranın üstünde bulunan toprak çöker. İşte bu çökme sonucu oluşan derin çukurlara obruk denir.

Obruk oluşumu doğanın döngüsü içerisinde toprağın karstik yapısına bağlı olarak doğal yollarla nadir gerçekleşen bir doğa olayı iken; günümüzde yeraltı sularının sondaj yoluyla kullanımı bu doğa olayının daha sık gözlemlenmesine yol açmaktadır. Yeraltı sularının aşırı çekilmesi yeryüzüne yaklaşan yer altı mağaralarının üstünde bulunan yüzeydeki alanların yükü daha fazla kaldıramayıp çökmesine neden olur.

CEVAP: C

46. Kişi hakları şunlardır; -yaşama hakkı, kişi hürriyeti ve güvenliği, konut dokunulmazlığı, yerleşme ve seyahat hürriyeti, din ve vicdan hürriyeti, düşünce hürriyeti, bilim ve sanat hürriyeti, basın hürriyeti, toplantı hak ve hürriyeti, mülkiyet hakkı

Sosyal ve ekonomik haklar ise şunlardır; Ailenin korunması, çocuk hakları, eğitim ve öğretim hakkı, gençliğin korunması, sağlık hakkı, konut hakkı, sosyal güvenlik hakları, çalışma ve sözleşme hürriyeti, ücrette adalet sağlanması

Bu nedenle "sağlık hakkı" temel hak ve özgürlükler çerçevesinde kişi hakları arasında değil sosyal ve ekonomik haklar arasında gösterilir.

CEVAP: A

Deneme Sınavı 5 - Çözümleri

47. **Yokluk:** Bir hukuki işlemin kurucu unsurlarının eksik olmasıdır.

Tazminat: Haksız bir şekilde başkalarına verilen zararın ödenmesidir.

Cebri icra: Borçlu olan bir kişinin yükümlülüklerin yerine getirmediği durumda bunun devlet eliyle gerçekleştirilmesidir.

Geçersizlik: Bir işlemin hukukun ön gördüğü şekil ve şartlara uyulmaması durumunda hukuk düzeninde karşılaştığı yaptırımdır.

İptal: Hukuk kurallarına aykırı yapılmış olan bir idari işlemin yargı kararıyla ortadan kaldırılmasıdır.

CEVAP: C

48. Bireycilik, bireyin haklarını toplumun haklarından üstün gören ve her türlü değerini bireylerden geldiğine inanan, toplumsal hayatta bireyi her şeyden üstün tutan siyaset ve toplum görüşünü ifade etmektedir. Liberalizm, bireylerin siyasal özgürlüğünü savunur. Liberalizm için en uygun araç herhangi bir baskı ve zorun bulunmadığı gönüllü işbirliği ve özgürlük ortamıdır. İdeal olan sorumlu bireyler arasında özgürce tartışmaya dayalı fikir birliğidir. Çoğunluğa boyun eğmeden fikir birliğini sağlamaktır.

CEVAP: B

49. Kadro partilerin özellikleri şunlardır:

- Aristokrasi ve burjuvazi "arasındaki mücadele sonucunda, çağdaş siyasal gelişmelerin ilk evrelerinde ortaya çıkmışlardır.
- Temel örgüt birimleri 'komite'lerdir.
- Komitelerin sayısı azdır.
- Komiteler daha çok sadece merkezî bölgelerde bulunur.
- Etkinlikleri sadece seçim dönemleriyle sınırlıdır ve bu etkinlikler sadece siyasal nitelikli faaliyetler olup sosyal yaşantıyı içermezler.
- Üyelerin partiye bağlılıkları ya da partiyle özdeşleşme duyguları zayıftır.
- Parti genel merkezi ile meclis grubu ve yerel birimler arasındaki bağlantı zayıftır.
- Üyeleri seçkin ve zengin kişilerden (üst tabakalardan) oluşur.
- Parti, gücünü üyelere gelen yüksek oranda aidatlar ve bağışlarla sağlar.
- Genel merkezin örgüt üzerinde otoritesi yoktur. (üyeler konularından ötürü bir otorite tarafından yönlendirilmekten hoşlanmazlar).
- Partinin meclis grubu, meclis dışı örgütlerden daha ağırlıklıdır

CEVAP: E

50. Jean Jacques Rousseau: Toplum Sözleşmesi (1712-1778)

- Uygarlığa mülkiyetin doğa durumundaki eşitliği bozmasıyla geçilir.
- Doğa durumundaki özgürlüklerden vazgeçmeden ve uygar toplumlardaki kavgalara son vererek yönetim altında birleşme "genel irade"dir.

CEVAP: D

51. Devletin beş anahtar özelliği vardır;

- Devlet egemendir.
- Sivil toplumun "özel" kurumlarına karşılık, devlet kurumları "kamusal" olarak tanınır.
- Devlet bir meşrulaştırma uygulamasıdır.
- Devlet bir hükmetme aracıdır.
- Devlet ülkesel bir birliktir.

CEVAP: B

52. Devlet, toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlıktır. Devlet siyasal bir birliktir. Max Weber ise devletin meşru şiddet kullanma aracı olduğunu söylemiştir.

CEVAP: B

53. Deney, karşılaştırmalı analiz ve alan araştırması olmak üzere üç ana yöntemi vardır. (Deney siyaset biliminin ana yöntemlerinden değildir.)

Konusu devlet ile sınırlıdır. (Modern siyasetin konusu devlet ile sınırlı değildir)

Bağımsız bir disiplin olarak ortaya çıkışı Fransız Devriminden hemen sonradır. (Bağımsız bir disiplin haline gelişi Fransız Devriminin hemen sonrasına değil II. Dünya Savaşı sonrasına denk gelir.)

Gelişiminde Tocqueville'in Prens adlı eseri önemli bir rol oynamıştır. (Prens adlı eser Tocqueville'a ait değildir. Machiavelli'nin önemli eseridir.)

CEVAP: A

54. Siyasal katılmanın boyutlarını ilgi, önemseme, bilgi ve eylem olarak sıralayan Amerikalı siyasetçi Robert Dahl'tır.

CEVAP: A

ÖABT - Sosyal Bilgiler

55. Pergamon, günümüzde İzmir iline bağlı Bergama ilçesinin merkezinin yerinde kurulu antik kentin adıdır. Pergamon, eski çağlarda Misya bölgesinin önemli merkezlerinden biriydi. MÖ 282-133 arasında da Pergamon Krallığı'nın başkentiydi. Pergamon adı, bir söylence kahramanı olan Pergamos'tan gelir. Pergamos'un, Teuthrania kralını öldürdükten sonra kenti ele geçirdiği ve kendi adını verdiği sanılır. Başka bir söylenceye göre de Teuthrania Kralı Grynos savaşta Pergamos'tan yardım istemiş, zaferden sonra iki kent kurdurarak birine onun onuruna Pergamon, ötekine de Gryneion adını vermiştir.

Eski kentin kalıntılarını, 1870'lerde Batı Anadolu'da demiryolu döşenmesinde çalışan Alman mühendis Carl Humann buldu. Pergamon'da ilk araştırma ve kazı çalışmalarına da 1878'de başlandı. Kazılar ve onarım çalışmaları günümüzde de sürmektedir.

2011'de UNESCO tarafından Dünya Mirası Geçici Listesi'ne dahil edilen[1] Pergamon, 2014'te ise Dünya Mirası olarak tescil edildi.

CEVAP: B

56. Cumhuriyet döneminde arkeolojik kazılar yoğunluk kazanmaya başladı. 1931'de Türk Tarih Kurumu, 1934'te İstanbul Üniversitesi'ne bağlı Türk Arkeoloji Enstitüsü, iki yıl sonra da Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kuruldu. 1933'te Türk Tarih Kurumu adına ilk kazılar, Hamit Zübeyr Koşay başkanlığında Ahlatlıbel'de yapıldı. 1935'te Koşay ve Remzi Oğuz Arık Alacahöyük kazılarına başladılar

CEVAP: C

57. Kuramın öncüsü Ruth F. Benedict hem kültürlerde ve hem de bireyin ruh hallerinde karşılık bulan ortak tema ve başa çıkma yollarının var olduğunu öne sürmüştü. Dolayısıyla kültürleri benimsenen bu başa çıkma yolları üzerinden tanımlamak ve sınıflandırmak mümkündü. Kültürün iç tutarlılığı, ancak bireyin sorunlarla basa çıkma kapasitesini yükselttiği ölçüde sürdürülebilir bir konuydu. Sorunlu kültür öğeleri iç tutarlılık doğrultusunda, zamanla ya değişerek ya da başka bir biçime dönüşerek var olabilmekteydi.

CEVAP: A

Deneme Sınavı 5 - Çözümleri

58. - Seçilen bir meslek sahibiyle röportaj yapma
- Ülkemizin UNESCO Dünya Miras listesindeki "Doğal ve Tarihi Varlıkları" kitapçığı hazırlama
- Bağımsızlık sembollerimiz kitapçığı hazırlama
- Teknolojik ürünlerin fayda ve zararları "Konuyla ilgili bir kompozisyon hazırlama" proje çalışması içinde yer almamaktadır.

CEVAP: D

59. • Sosyal bilgilerle ilgili en büyük bilgiyi üreten kuruluş ABD ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi (NCS-S)'dir.
• Sosyal bilgiler kendi bilgisini kendisi üretilmediğinden dolayı bir çalışma alanıdır (disiplin değildir).
• Dünya da ilk kez sosyal bilgiler adıyla bir dersin ilk ve ortaokullarda okutulmasını öneren Fransız düşünür Condercet'tir.
• Sosyal bilgiler geniş alan tasarımına dayalı olarak hazırlanan konu ve disiplin tasarımlarına göre değişkenlik gösteren bir çalışma alanıdır.
• Sosyal bilgiler dersinde en popüler edebi ürünler hikayelerdir (Tarihi, coğrafi, sosyolojik psikolojik vb. olabilir.)
• Sosyal bilgiler kavramının Türkiye'de günümüze kadar en kapsamlı tanımı 2005 yılında yapılmıştır.

CEVAP: B

60. Biruni, Orta Asya'da tarihi bir bölge olan Harezmi'de doğdu. Harezmi'de Afrigoğulları (Âl-i Irak) hanedanı tarafından korundu, sarayda matematik ve astroloji eğitimi aldı. Buradaki hocaları İbn-i Irak ve Abdussamed bin Hakîm'dir. Bu dönemde daha 17 yaşındayken ilk kitabını yazdı. Harezmi, Me'mûnîler hanedanının yönetimine girince Bîrûnî de İran'a giderek bir süre burada yaşadı. Daha sonra ise Ziyâfîler tarafından korunmaya başlandı. El Âsâr'ul Bâkiye adlı kitabını Ziyâfîlerin sarayında yazmıştır. İki yıl da burada çalıştıktan sonra memleketine geri döndü ve Ebu'l Vefâ ile gökbilim ve astroloji üzerine çalışmaya başladı.

CEVAP: C

61. Yenilenen 2018 yılında sosyal bilgiler programında yer alan değerler şunlardır;

1. Adalet
2. Aile birliğine önem verme
3. Bağımsızlık
4. Barış
5. Bilimsellik
6. Çalışkanlık
7. Dayanışma
8. Duyarlılık
9. Dürüstlük
10. Estetik
11. Eşitlik
12. Özgürlük
13. Saygı
14. Sevgi
15. Sorumluluk
16. Tasarruf
17. Vatansızlık
18. Yardımseverlik

CEVAP: B

62. "Göreceli Mekan Algısı" sorunun doğru cevabıdır. Zamanında önemli bir tarihi mekanın zamanla önemini yitirmesi, şekil değiştirmesidir. Burada da Uruk'un tarihteki öneminden bahsedilmiş fakat günümüzde gözde bir mekan olmadığına vurgu yapılmıştır.

CEVAP: B

63. Eleştirel düşünme bireyin var olan bir durumu belirlenmiş ölçütlere göre irdelemesi, sorgulaması, muhakeme etmesi ve mantıklı çıkarımlarda bulunmasıdır. "Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular." Kazanımı eleştirel düşünme becerisi ile açıklanır.

CEVAP: A

64. **Nekroloji:** Ünlü bir kişinin ölümünden hemen sonraki günlerde genellikle gazete ve dergilerde yakın çevresinde yer alan kişiler tarafından onun üstün nitelikleri, başarıları, ahlaki, eserleri gibi özelliklerinin anı üslubuyla anlatıldığı biyografik türdür.

Monografi: Bilimsel alanlarda özel bir konu, sorun ya da kişi üzerine yazılmış, kendi başına bir bütün oluşturan kitaplara verilen isimdir.

Otantik Biyografi: Bireyin hayatıyla ilgili tamamen doğru ve gerçek bilgilere dayalı olarak yazılan biyografidir.

Kurgusal Biyografiler: Gerçek olan bir hayat hikayesine kurgusal anlatım tekniklerinin eklenmesi ile oluşturulan biyografilerdir. Yazar bu tür biyografilerde hayal gücünü kullanarak esere konuşmalar, mekanlar, kişiler vb. ekleyebilir.

Portre: Bir kimseyi karakteristik özellikleriyle okuyucuya tanıtmak amacıyla yazılan edebî yazılardır.

CEVAP: D

65. Bilinenden bilinmeyene ilkesi, öğrenme-öğretme sürecinde yeni öğretilecek bilgi ve becerilerin daha önce öğrenilen bilgi ve becerilerden hareket edilerek öğretilmesidir.

Soruda Kezban Öğretmen yeni konuya geçmeden önce öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alarak bilinenden-bilinmeyene doğru hareket etmiştir.

CEVAP: B

66. Historizm, bütün olayları, başarıları ve değerleri, içinde doğdukları tarihsel durumlardan ve tarihsel koşullardan yola çıkarak anlamaya çalışan, giderek bu olayların nesnel içeriklerinin ve bugünkü anlamlarının açıklanmasını da ancak bu geçmişe bakış içinde elde edeceğine inanan düşünce biçimidir.

CEVAP: D

67. - Mehmet Akif Ersoy ile ilgili tarihsel bir canlandırma,
- Kurtuluş savaşı ile ilgili bir olay anlatılarak empati çalışması,
- İstiklal Marşı'nın söylenmesi,
- İstiklal Marşı'nın şiir şeklinde okunması,
- Mehmet Akif Ersoy ile ilgili tarihsel bir canlandırma, Kinestetik
- Kurtuluş savaşı ile ilgili bir olay anlatılarak empati çalışması, Özedönük
- İstiklal Marşı'nın söylenmesi, Ritmik
- İstiklal Marşı'nın şiir şeklinde okunması, Sözel

CEVAP : A

68. Sosyal bilim olarak sosyal bilgiler öğretiminde;

- Sosyal bilimlere ait bilgi, beceri ve değerlerin kazanılmasının etkili vatandaşlık için en iyi hazırlık olduğu varsayımına dayanan yaklaşımdır.
- Bu yaklaşıma göre öğrenciler sosyal bilimlerin yapısı ile ilgili bilgi toplama ve yorumlama süreçlerini öğrenmelidir.
- Bu yaklaşımda kullanılan strateji araştırma inceleme stratejisi ve buluş yoluyla öğrenme stratejisidir.
- Bu yaklaşımda tümevarım ve tümdengelim düşünme yolları birlikte kullanılır.
- İlerlemecilik eğitim felsefesine dayanır.
- Öğrenci aktif öğretmen pasiftir.
- Yaklaşımın içeriği sosyal bilimlerin hem ayrı ayrı hem de sosyal disiplinlerin bir bütün halinde verilmesinden oluşur.

D seçeneği sosyal bilim olarak sosyal bilgiler ile ilgili iken, A, B, C ve E seçenekleri yansıtma- inceleme olarak sosyal bilgiler öğretimi ile açıklanır.

CEVAP: D

69. Analoji, bir bilişsel yaklaşım, akıl yürütme metodu, eğitim yöntemi olarak birçok kaynaktan geçerken, ilk kullanıldığı yerlerden biri olarak tarihin en eski yazılı destanı olan Gılgamış Destanı'nda görülür. "Gılgamış, beni dinle ve bana öğüt ver! Dağdan bir adam geldi. Bu, ülkenin en güçlü adamıdır. Gökten inen yoğun cevhere benzer; gücü büyüktür." Analojiler özellikle öğrencinin bildiği bilgilerden hedef bilgilere doğru bağlantıların kurulmak istendiği durumlarda kavramsal değişimi sağlayan etkili yollardan biridir.

CEVAP: A

70. "Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.

- Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.
- Türkiye'nin temel beşerî coğrafya özelliklerini ilgili haritalar üzerinde gösterir.
- Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur. Kazanımları "İnsanlar, yerler ve çevreler" öğrenme alanı ile ilgilidir,

"Sosyal bilimlerdeki çalışma ve bulgulardan hareketle sosyal bilimlerin toplum hayatına etkisine örnekler verir." Kazanımı ise "Bilim, teknoloji ve toplum" öğrenme alanı ile ilgilidir.

CEVAP: C

71. İpucu, anlamayı ve hatırlamayı kolaylaştıran iletilerdir. Bu amaçla soru sorma, örnek verme, ses tonunu kullanma, harita - resim - fotoğraf kullanma, öykü - fıkraya - örnek - olay anlatma gibi etkinlikler anlamayı ve hatırlamayı kolaylaştırdığı için ipucu görevini yerine getirirler.

CEVAP: D

72. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; "Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli ve saygın olduğuna inanmaları" ön plandadır.

Bu nedenle "Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemi ve toplumsal yaşamda önemli mesleğe yönelmeleri gerektiğinin farkına varmaları" ifadesine ulaşamayız.

CEVAP: B

73. Sosyal bilgiler dersi yenilenen programda yer alan okuryazarlık alanları şunlardır;

1. Çevre okuryazarlığı
2. Dijital okuryazarlık
3. Finansal okuryazarlık
4. Harita okuryazarlığı
5. Hukuk okuryazarlığı
6. Medya okuryazarlığı
7. Politik okuryazarlık

Burada coğrafya okuryazarlığı yer almamaktadır.

CEVAP: B

74. "Etkin vatandaşlık" öğrenme alanı işlenirken eşitlik değeriyle eleştirel düşünme, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma ile politik okuryazarlık becerilerinin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır. Bu öğrenme alanındaki kazanımlar ise şu şekildedir;
- Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.
  - Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkiyi açıklar.
  - Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları analiz eder.
  - Toplumsal hayatımızda demokrasinin önemini açıklar.
  - Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak hak ve sorumluluklarının anayasal güvence altında olduğunu açıklar.
  - Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder.

CEVAP: E

75. Hukuk kelimesi, hak teriminin çoğuludur. Hukuk, toplumun genel yararını veya bireylerin ve toplumun ortak iyiliğini sağlamak amacıyla yetkili makam tarafından konulmuş, devlet yaptırımıyla donatılmış ve kamu gücü ile desteklenen sosyal kurallar bütünüdür. Hukuk okuryazarlığı, hukuk bağlamında kullanılan kelimeleri tanıma ve anlama, adalet sistemine olan erişim haklarına ulaşma, yabancı hukuk terimlerini tanıma yeteneği olarak ifade edilebilir. Ayrıca Hukuk okuryazarlığı, elde olan yasal kaynaklar, yasal süreç ve kanunun esası hakkında değiştirici değerlendirme yapma yeteneği olarak da tanımlanabilir. Hukuk okuryazarlığının bir alt boyutu olan hukuk bilgisinde anayasa hukuku, idari hukuk ve ceza hukuku konularına yer verilmektedir. Bu konuların içeriğinde bulunan devlet yapısı ve yönetimi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, yaptırım, adalet, sorumluluk, disiplin gibi ceza hukuku kavramlarının bireyler tarafından öğrenilmesi amaçlanmaktadır. Beceri alt boyutunda, bireylerin günlük yaşamda hukuk bilgilerini kullanabilmeleri ifade edilmektedir. Bireylerin hukuk konularına ait algılarının belirlenmesi, bu konulara ilişkin düşüncelerinin belirtilmesi ise tutum alt boyutunda ortaya çıkartılması amaçlanmaktadır.

CEVAP: B